

Peregrijn

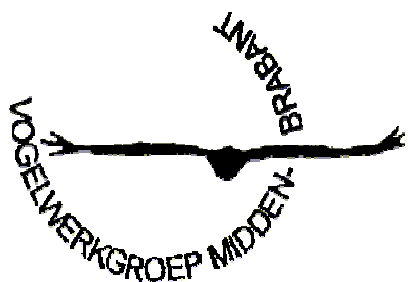
p e r i o d i e k

Nr. 9

voorjaar 2010

Vogelwerkgroep Midden-Brabant heeft als doelstelling de in het wild levende vogels te bestuderen en deze vogels met hun leefgebieden te beschermen. De vereniging streeft deze doelen na door:

- vogelstudie/vogelonderzoek
- vogelbescherming
- natuurbeheer/natuurbescherming
- voorlichting/educatie

Uitvoering/Lay-out
Jan van Rijsewijk
Kloosterstraat 54
5175BJ Loon op Zand
0416361503
jmvanrijsewijk@home.nl

Redactieraad:
Victor Retel Helmrich
Wiel Poelmans
Nico Hilgers
Druk:
Gerard van de Kaa

inditNUMMER

- **middelstebontespecht**_{ruudvandongen}
ook komend voorjaar hopen we weer een behoorlijk aantal Middelste bonte spechten op te sporen....
- **column**_{aadvangelswijk}
kortom; bij mij ligt de grens bij dominantie. De halsband parkiet (*Psittacula krameri*) mag van mij, de nijlgans weer niet.....
- **excursienaar**_{marcelmorel}
2 excursies; naar Zeeland en de Biesbosch....
- **desteenuil**_{janvanrijsewijk}
de aanwezigheid van een steenuil mag in mijn ogen nooit misbruikt worden als argument om een bouw tegen te houden....
- **steljevoor?**_{petervangestel}
het feit dat je in groepsverband bezig bent om bepaalde zaken aan de kaak te stellen.....
- **symposium**_{victorretelhelmrich}
bewoners kiezen voor kwaliteit buitengebied....
- **gierzwaluwen**_{victorretelhelmrich/hannienilsen}
het inbouwen van neststenen in de spouw van gebouwen kan op een bouwkundig verantwoorde wijze toch in de behoefte aan nestelgelegenheid worden voorzien....
- **deslechtvalk**_{wielpoelmans}
we starten met een **nieuwe rubriek** over het wel en wee van vogels die we in ons werkgebied van de vogelwerkgroep kunnen tegenkomen. Wat is er mooier dan te starten met de naamgever van de Peregrijn....
- **dehoutploeg**_{nicohilgers}
de afgelopen twee winters hebben we veel verschillende activiteiten ondernomen....

Dank aan iedereen die heeft meegewerkt aan deze Peregrijn Nr.9.
Veel leesplezier!

Zanglijster *Turdus philomelos*

Zanglijsters zijn echte zangvirtuosen. Ze kunnen urenlang vanaf dezelfde zangpost hun luide en indringende zang ten gehore brengen. Een handig hulpmiddel om de zang van de Zanglijster te onthouden, is de regelmatige herhaling van de klanken die ze maken. Een toon herhalen ze vaak twee tot vier maal, gevolgd door een andere toon die ook weer diverse malen herhaald wordt.

Het hoofdvoedsel van Zanglijsters bestaat uit wormen, insecten en slakken. Bekend van Zanglijsters zijn de slakkenmidsen. Op deze plaatsen, vaak een harde steen, liggen allemaal stukjes slakkenhuis bij elkaar. Om de harde buitenkant van het slakkenhuis te kraken en bij het binnenste te kunnen slaan ze het stuk op het harde oppervlak. Hebben Zanglijsters eenmaal een goede "smidse", een goed aambeeld, gevonden, dan maken ze hier vaker gebruik van.

Voorzitter

Secretaris

Penningmeester

Bestuurslid

Bestuurslid

Wiel Poelmans

Peter van Gestel

Gerard van de Kaa

Marcel Morel

Hans van der Haring

Contributie

Gewone leden

€ 25,- per jaar

Huisgenoot leden

€ 12,50 per jaar

Leden tot 25 jaar

€ 12.50 per jaar

Gironummer

3531190

Kamer v. Koophandelnr.

V.259.382

Inventarisaties/tellingen:

Steenuil

Kerkuil

Roek

Huiszwaluw

Geelgors

Grote gele kwikstaart

Weidevogels

Roofvogels

Scholekster

Ransuittelling

Jan van Rijsewijk

Gerard van de Kaa

Peer Busink

Peter van Gestel

Peer Busink

Arno Braam

Peer Busink

Peer Busink

Peter van Gestel

Patrick Martens

Contactpersonen:

Habitatcommissie

Excursies

Waarnemingsarchief

Vogeltrekpost

Stichting Beheer Kleine

Landschapselementen

Midden-Brabant

Tentoonstellingscie/Bar

Vogelcursus

Wiel Poelmans

Jacques van Meer

Eric van Gemert

Eric van Gemert

Dolf Gijtenbeek

Nico Hilgers

Wiel Poelmans

Webmaster

www.vmbmiddenbrabant.nl

Peter van Gestel

Peregrijn:

Hoofdredacteur

Advertentiewerving

Druk

Jan van Rijsewijk

Hans van der Haring

Gerard van de Kaa

Het bestuur nodigt vrijwel elke ledenvergadering een lezinghouder uit. Dat kan iemand zijn uit eigen gelederen maar ook iemand van buitenaf met een specialisme. Hieronder de lezingen van het afgelopen half jaar.

Oktober 2009

Jochem Sloothaak: Weidevogelbeheer in Noord-Brabant.

Jochem is werkzaam bij het Coördinatiepunt Landschapsbeheer, ondergebracht bij het Brabants Landschap. Hij is coördinator uitvoering soortenbeleid voor het landelijk gebied. Jochem geeft een heldere lezing over ontwikkelingen op het gebied van de weidevogelbescherming. Met name Grutto, Wulp en Tureluur.

Het gaat slecht met de meeste weide- en akkervogels in Nederland en Noord-Brabant. Ondanks dat 40 werkgroepen in Brabant met die bescherming bezig zijn, met o.a. het plaatsen van stokken voor nestbescherming, zijn alle pogingen die tot nu toe zijn uitgevoerd nauwelijks succesvol. De broedsels krijgen wel kans van slagen maar de jonge kuikens vallen daarna ten prooi aan predatoren en landbouwmachines. Geconcludeerd is dat het huidige agrarisch natuurbeheer niet voldoet. Een van de belangrijkste oorzaken is de intensivering van de landbouw en het maaibeleid. Het weidevogelbeheer moet een flinke impuls krijgen. De gewijzigde subsidiemogelijkheden natuur- en landschapsbeheer komen aan de orde. Het is bewezen dat rustzones (het niet maaien van 1 ha gras) zorg draagt voor goede overlevingskansen voor jonge vogels.

Jochem heeft ons met een prachtige power-pointpresentatie, met geluid en bewegende beelden, laten zien hoe de bescherming in Noord-Brabant vorm gaat krijgen.

November 2009

Jan van de Winden: Zwarte sterns; leven in Europa en Afrika.

Jan is werkzaam bij ecologisch adviesbureau Waardenburg en is in Nederland dé kenner van de Zwarte stern. Hij heeft diverse rapporten geschreven over deze soort, waaronder het beschermingsplan voor Noord-Brabant. En, zoals hij de vraag beantwoordde; dat allemaal in z'n eigen vrije tijd!

Ook bij Zwarte sterns zijn de aantallen in Nederland sterk afgenomen. Vanaf 1930 tot 2000 is het aantal verminderd van 20.000 naar 1200 paren. Te veel verstoring, het ontbreken van een goed vennenhabitat, te weinig variatie in prooien en last van predatoren zijn belangrijke redenen hiervan.

Zwarte sterns zijn vogels van ondiepe, zoete tot brakke moerassen en wateren. Gebroed wordt in zompige weilanden en verlandingszones, bij voorkeur in velden van krabbescheer en op eilandjes van plantenresten. Het natuurlijke moeras bij Kinderdijk heeft één van de mooiste kolonies van Nederland.

Het nest wordt gemaakt op een losgeslagen klomp riet of een bijeengeraapte kluit drijvende vegetatie. Vlotjes, die als alternatief nest worden gemaakt, worden goed geaccepteerd. Eén van de redenen dat het hier en daar wat beter met ze gaat.

Vrijwel de gehele Europese populatie trekt via Nederland en de kust naar West-Afrika. Vooral het IJsselmeergebied is een zeer belangrijk tussenstation. In enkele dagen vliegen ze non-stop, 5000 km lang, op 2 km hoogte gebruik makend van winden naar hun winterverblijf.

December 2009

Jaap Mulder: De boomarter

Jaap Mulder mag met recht de bekendste zoogdieronderzoeker van Nederland genoemd worden. Hij heeft in het verleden langdurig onderzoek gedaan naar vossen in het Noord-Hollands Duinreservaat. Ook heeft hij studies uitgevoerd naar de geschiktheid van de Veluwe voor de lynx. Vorig jaar kwam hij opnieuw in het nieuws door zijn onderzoek over de wilde kat in Zuid-Limburg. Hij kon m.b.v. fotovalLEN de aanwezigheid van deze schuwe en onopvallende soort vaststellen. Recent is een film over vossen, waaraan hij heeft meegewerkt, bekroond met het Gouden Kalf. De laatste jaren is hij betrokken bij studies naar en projecten voor de boomarter in Noord-Brabant. Op dit moment onderzoekt hij, samen met de werkgroep "Boomarter Nederland", hoe het staat met de boomarter in onze provincie. Zitten ergens in een stil hoekje nog enkele dieren die zich voortplanten, of zijn ze werkelijk uitgestorven? De laatste vijftien jaar worden nog af en toe verspreid over de provincie doodgereden boomarters gevonden, maar dat zijn allemaal jonge mannetjes, waarvan bekend is dat ze over grote afstanden kunnen zwerven. Verder ging het in deze lezing over wat op dit moment de mogelijke leefgebieden voor boomarters zouden kunnen zijn en wat er nog moet gebeuren om die zo goed mogelijk geschikt te maken. Daarbij moet je bijvoorbeeld denken aan het onderling verbinden van grotere boscomplexen met 'corridors' van houtsingels of smalle stroken bos.

In het vragenuurtje kwam ook de discussie op gang betreft het dragen van zenderbanden. In Noord-Brabant zijn enkele boomarters met zenders losgelaten, om na te gaan wat de beste manier is om een succesvolle herintroductie uit te voeren.

Ondanks het barre winterse weer bezochten toch 18 leden! deze bijeenkomst.

Januari 2010

Peer Busink: Biodiversiteit in Hilvarenbeek

Peer is actief lid van het biodiversiteitsteam in Hilvarenbeek. Biodiversiteit is de verscheidenheid aan ecosystemen, soorten en genen. Men kent op aarde ca. 4 miljoen levende organismen. Dat is 10% van de 40 miljoen die men schat op aarde te leven! Natuurlijk zijn er in al de miljoenen afgelopen jaren organismen uitgestorven, maar de "uitsterfsnelheid" zoals die de laatste tijd plaatsvindt, is zeer hoog.

In zijn presentatie introduceerde Peer de verschillende werkgroepen die in het B-team actief zijn. Zo is er de werkgroep "geelgors"; genoemd naar de zangvogel die gekozen is als ambassadeur voor Hilvarenbeek. Men heeft eerst een inventarisatie gemaakt van gebieden waar de geelgors mogelijk kan terugkeren. De geelgors heeft een afwisselend struweel nodig langs vooral zandpaden. Op kleine schaal is men al bezig geweest dit biotoop te verwezenlijken. Zandwegen zijn opgeknapt, heide is teruggebracht door bomen te rooien en enkele kerstdennetjes heeft men laten staan voor broedgelegenheid. Over 5 jaar hoopt men dat de geelgors zich op sommige plaatsen blijvend heeft gevestigd.

Ook het inventariseren van "belangrijke bomen" in Hilvarenbeek is voortvarend aangepakt.

Dankzij de techniek (gps) kan elke boom met al z'n gegevens op de computer worden bekeken.

Dit onderdeel is reeds afgerond.

In de bebouwde kom vindt het “mussenproject” plaats. Ook dat gebied kan volgens het B-team anders ingericht worden. Door meer variatie in beplanting, nestgelegenheid en speciale biotopen te creëren hoopt men meerdere stadsvogels voor hun dorp te winnen.

Conclusie: Als in elk dorp in Brabant een biodiversiteitsteam zou zijn, dat ook zo slagvaardig te werk zou gaan als in Hilvarenbeek, zag het er over een tiental jaren in Brabant héél anders uit!

Februari 2010

Wiel Poelmans: Het nieuwe soortenbeleid in de provincie Brabant

Wiel is beleidsmedewerker bij de provincie Noord-Brabant bureau Natuur en Landschap en verantwoordelijk voor het programma bedreigde soorten.

Het soortenbeleid richtte zich tot voor kort op soortbeschermingsplannen van afzonderlijke soorten.

Er zijn nieuwe ontwikkelingen gaande en vanaf 2009 wordt volgens de z.g.

leefgebiedenbenadering gewerkt. Hoofddoelstelling blijft het behoud van biodiversiteit op een zo natuurlijk mogelijke wijze.

Het gaat slecht met vele soorten en de Rode Lijst wordt erg lang. Daarom zijn er liefst 94 soortbeschermingsplannen en 18 habitatplannen ingediend. Tekort aan geld kan roet in het eten gooien maar nieuwe actieplannen zijn bv. die van de Zwarte stern.

Wiel ging ook in op situaties hoe het vroeger was. Over natuurbos, het ooibos, het hoogveen.

Leefgebiedplannen worden nu opgesteld voor hogere zandgronden en agrarisch landschap wat weer een betekenis heeft voor weide- en akkervogels.

Door een verscheidenheid in landschap in Brabant zijn hier bijna alle weide- en akkervogels te vinden.

Wulp 20%, Gele kwikstaart 20%, Kievit 15%, Patrijs 15%, Veldleeuwerik 10% en

Graspieper 10% van de landelijke populatie. De situatie van het boerenland is hierin bepalend.

Door de speciale aanpak worden er reeds successen geboekt in de Beerse Overlaat waar vrijwilligers nauw samenwerken met het Coördinatiepunt van BL en de ZLTO.

Ondanks dat ik iemand zag wegdommelen (het zal de warmte geweest zijn) een zeer interessante lezing.

Buro Vermeer

administratie ~ & belastingadviesburo

Maatschap Buro Vermeer
Beconnummer 272206

**“Als persoonlijk contact
de doorslag geeft”**

Joannes Lenartzstraat 25
5061 HP Oisterwijk
Postbus 282
5060 AG Oisterwijk

Telefoon 013 – 52 99 310
Telefax 013 – 52 16 827
E-mail: info@burovermeeroisterwijk.nl

speuren

beleven

educatie

verwonderen

uitdaging

spanning

ontdekken

het
leukste
natuur
museum
staat in
Tilburg

Natuurmuseum Brabant
Speerlaan 434
5038 CH Tilburg
t: 013- 535 39 35

Vogels in Brabant

Het Brabantse Mibo-team
Ruud van Dongen en Henk Sierdsema

MIDDELSTE BONTE SPECHTEN IN NOORD-BRABANT IN 2009

Nu het nieuwe seizoen voor de Middelste Bonte Specht weer voor de deur staat is het goed om een overzicht te geven van de resultaten van het afgelopen jaar.

Grofweg van west naar oost hadden zich voor de volgende gebieden mensen aangemeld via brabantsevogels.nl (in dikdruk de gebieden waar gegevens van zijn ontvangen):

Mattemburgh, Wouwse Plantage en Borgvlietsche Duinen	Jos Jacobs, Ray Teixeira e.a.
Buitenlust/Vrederust, Dassenberg en Eikelenberg/Oudland	Ton Bakker
De Pannenhoef	Gerard Sand
Liesbos	Tim en Luuk van Oerle
Luchtenburg en Chaamse Bosch/Valkenberg	Huub Don
Plantloon, Achterste Hoeven	Kees Kraneveld
Udenhout/De Brand	Hans van Berkel, Frans van Erve, Nico Hilgers, Patrick Martens, Jan van Rijsewijk
Brokkenbroek/Zwijnsbergen	Frans van Erve, Patrick Martens
Landgoed Baest	Wiel Poelmans
Gagelvelden, De Elshouters	Mark Sloendregt
Halse Barrier en Wilhelminapark-noord	Jaap van der Linden
Kampina, Smalbroeken	Frans van Erve, Henk Sierdsema
Veldersbosch, Heerenbeek	Rik de Greef, Cor Karsemakers
De Geelders	Arno Braam
Elderbroek/Hermalen en Landgoed Wamberg	Janmartin Rahder
Wolvenbos	Martien van Niftrik
Wijboschbroek en kasteel Heeswijk	Jan van Diermen
Molenheide, Sint Hubert en Sint Anthonisbos	Huub Henkdriks
Groote Slink-Bunthorst/Bronlaak	Jan Centen
Stippelberg	Anton Sijbers
Sassekamp Rijkevoort en De Makken Vierlingsbeek	Leo Daanen

Hoewel nog niet alle resultaten van de bezoeken binnen zijn (m.n. de bijsoorten), denk ik dat het overzicht betreffende Middelste Bonte Spechten inmiddels wel compleet is. Bij het maken van dit overzicht heb ik ook gebruik gemaakt van andere bronnen zoals (Waarneming.nl, Telmeel.nl, div. websites van vogelwerkgroepen en persoonlijke mededelingen van waarnemers).

Aldus komen we voor het VOORJAAR van 2009 op 15 locaties waaronder 8 bevestigde territoria, 1 te vroeg verlaten territorium en 6 losse meldingen (de gebruikte code is die van de SOVON handleiding LSB):

GEVALLEN DIE ALS TERRITORIUM TELLEN VOLGENS SOVON-REGELS (8 totaal)

Wouwse Plantage – noord 6 waarnemingen van minimaal 1 paartje (1 territorium, max broedcode 5)

Plantloon 7 waarnemingen van een exemplaar (1 territorium, max code 4)

De Brand-Udenhout, Nieuwe Tiend 4 waarnemingen, iig 1x een paartje (1 territorium, max code 5)

Boxtel - Veldersbos oost-Negen Dreven 7 waarnemingen, paartje (1 territorium, max code 5)

Oirschot-Landgoed Heerenbeek/oprijlaan 7 waarnemingen, paartje (1 territorium, max code 5)

Oirschot -Landgoed Heerenbeek/Achterste Elzinge 4 waarnemingen, man (1 territorium, max code 4)

Geelders-Schijndel Baarseind 2 waarnemingen (1 territorium, max code 4)

Mierlo – 't Sang 21 waarnemingen, man (1 territorium, max code 1)

GEVALLEN DIE HET NIET HALEN VOLGENS SOVON-REGELS (7 totaal)

Liesbos 1 x exemplaar (géén terr.)

Drunensche Heide 1 x man vóór datumgrens (géén terr.)

De Brand-Udenhout, Oude Tiend 1 x exemplaar na broedseizoen (géén terr.)

Vught, Reeburgpark 9 waarnemingen vóór datumgrens (géén terr.)

Boxtel - Veldersbos west 1 x man uitsluitend met de rest (géén terr.)

Oirschot -Landgoed Heerenbeek/achter landhuis 1 x man uitsluitend met de rest (géén terr.)

Geelders, centrum 1 x vóór datumgrens (géén terr.)

Daarmee komen we een stuk beter uit dan in 2008 (2 à 3 bevestigde territoria en 9 losse meldingen). Opvallend is dat er geen najaarswaarnemingen zijn gedaan; net als in 2007!!

Ook komend voorjaar hopen we weer een behoorlijk aantal Middelste Bonte Spechten op te sporen. Vooral in de Kempen bleven waarnemingen in het voorjaar van 2009 grotendeels achterwege, terwijl daar in eerdere jaren meerdere territoria werden opgespoord.

Tot het moment van dit schrijven (02-02-2010 red:)

waren er in januari al weer 7 Middelste Bonte's opgespoord:

Liesbos

Vught - Kasteel Maurick

Haaren - Landgoed Eikenhorst

Kampina – Balsvoort

Boxtel – Veldersbos

Oirschot-Landgoed Heerenbeek oprijlaan

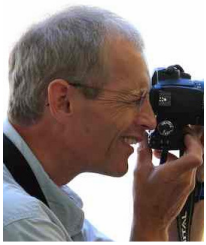
Oirschot-Landgoed Heerenbeek, Achterste Elzinge

Opvallend is dat de vogel van Balsvoort weer is gevonden. Deze zat er ook in najaar 2008, maar kon tijdens het daaropvolgende voorjaar, ondanks intensief onderzoek niet worden gevonden.

Op www.brabantsevogels.nl staat inmiddels weer een oproep om ook dit jaar aan de inventarisatie van deze soort mee te doen. Meld je aan en ga erop uit!

Veel plezier en uiteraard succes.

De huiskraai (Corvus splendens)

Ik wist in eerste instantie niet wat ik las toen ik het artikel over de Huiskraai in de Spits (gratis dagblad) las. Wat een stompers daar bij de redactie dacht ik nog, om de kraai en de kauw met elkaar te verwisselen. Het is toch nog lang geen 1 april.

Maar goed het stond er wel en even later ging bij mij een lampje branden, nadat ik het artikel beter doornam. Jammer dat ik het niet heb uitgeknipt.

Nu verschijnt het onderwerp op de site van Vroege Vogels en blijkt SOVON al eerder een rapport over de huiskraai te hebben opgesteld: De huiskraai komt van oorsprong uit Azië, maar heeft zich – als verstekeling op schepen - inmiddels al naar Afrika en het Midden-Oosten verspreid. Conclusie weg met dat beest. De reacties op dit artikel zijn voorspelbaar: onze kraaien eerst!, dus weg met dat beest en laat Wilders dit maar opknappen...tot “wat doet zo’n beestje nu voor kwaad??.laat toch zitten!

Ik heb de mogelijkheid om ook de lezing van SOVON intern na te gaan en dat heb ik maar eens gedaan. SOVON geeft aan dat in vergelijking met andere exoten het verstandig is om de invasie zo vroeg mogelijk tegen te gaan om verdringen te voorkomen. Een aannemelijk verhaal zie de roze stekelstaart en de nijlgans. Wat me opvalt, is hoe makkelijk mensen negatief reageren zonder de achtergronden te kennen. De redenatie komt dan volgens mij uit frustratie met andere ogenschijnlijk

vergelijkbare situaties. En het oordeel is dan snel gegeven. Ik heb veel reacties gelezen, maar niemand stelt daar een vraag, het zijn alleen maar stellingen. Gelukkig zijn de reacties van beide zijden, zowel van weg er mee als laat ze toch zitten. Maar toch, alles ongenueanceerd. De hele discussie over exoten woedt al jaren. De bosbouw heeft hier ook veel mee te maken gehad. Alles wat Amerikaans was moest het bos uit, met de bospest (Amerikaanse vogelkiers) als eerste.

Ik kan me daar wel in vinden, de dominantie van deze soorten is onvoorstelbaar. Maar toen het er om ging om ook de grove den (*pinus sylvestris*) uit Nederland te verwijderen omdat deze na de laatste ijstijd (10.000 jaar geleden) zich zelf niet had weten stand te houden, dus exoot is, ging het mij echt te ver.

Kortom; bij mij ligt de grens bij dominantie. De halsband parkiet (*Psittacula krameri*) mag van mij, de nijlgans weer niet. Dit is redelijk arbitrair, maar het is te minste gestoeld op een te controleren overweging.

En de huiskraai? Mooie vogel, dat zeker. Maar is het nu zo, dat hij schade doet aan landbouwproducten of is het een plaag ecologische gezien, te dominant dus? Als hierop een antwoord is, geef ik mijn mening.

Zelf huiskraaien kijken? Ga naar de haven van Hoek van Holland, daar hangen er altijd wat rond als opgeschoten hangjongeren. Het aantal is inmiddels opgelopen tot boven de twintig. Op www.waarneming.nl zijn de exacte locaties gemakkelijk te vinden.

HET JAAR VAN...

Doe mee met het
Jaar van de
Bruine Kiekendief

de Bruine Kiekendief

SOVON Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland zetten, ondersteund door de Werkgroep Roofvogels Nederland en de Werkgroep Grauwe Kiekendief Nederland, in 2010 de Bruine Kiekendief centraal. De keuze is op deze soort gevallen omdat het een zeldzame en heel bijzondere soort is die in heel het land gezien kan worden. Bovendien is er nog niet eerder een roofvogel als jaarsoort aangewezen. De meeste vogelaars herkennen de soort goed en bij de jeugd zijn van oudsher de roofvogels favoriet. Daarnaast zijn we nog op zoek naar een aantal antwoorden over het voorkomen van de soort in Nederland. Zoals van de meeste soorten weten we van deze 'Kiek' al behoorlijk wat, maar eigenlijk toch ook weer te weinig. Vragen over het voorkomen van de soort in de wintermaanden, de dieetkeuze en het al dan niet broeden in lang niet onderzochte gebieden zijn een aantal vragen waarop de antwoorden niet gemakkelijk te krijgen zijn. Daarvoor is de hulp van vele enthousiaste vrijwilligers nodig.

Uw hulp dus!

Doe mee met het Jaar van de Bruine Kiekendief

Op de website van Sovon kun je lezen wat de plannen zijn en hoe je kunt bijdragen om het Jaar van de Bruine Kiekendief tot een succes te maken!

Op 3 februari vond in het Natuurmuseum in Tilburg een middagsymposium plaats met als titel “Bewoners kiezen voor kwaliteit Buitengebied”. De middag die door de BMF was georganiseerd genoot een warme belangstelling, de zaal zat vol en de Vogelwerkgroep Midden-Brabant was met tenminste 4 mensen vertegenwoordigd. Het onderwerp leende zich voor een inhoudelijke discussie maar bleef helaas steken in het poneren van losse en reeds gekende standpunten. Door een gebrek aan sturing van de middag werd een kans gemist om gezamenlijk na te denken over het gemeenschappelijke doel, “meer kwaliteit van het buitengebied” en elkaar te inspireren “hoe dit doel te bereiken”.

Middagsymposium Natuurmuseum Tilburg

"Als je een schip wil bouwen, roep dan geen mannen bij elkaar om hout te verzamelen, het werk te verdelen en orders te geven. In plaats daarvan, leer ze verlangen naar de enorme eindeloze zee."

(A .de Saint-Exupéry)

Verloop van de middag

De bijeenkomst begon hoopgevend met bovenstaand citaat en de voordracht van Dorien Pessers. Zij gaf in een helder betoog aan waar de schoen wringt als we spreken over het platteland en de huidige agrarische ontwikkelingen. Interessant was het dat nu eens niet zozeer vanuit een ecologisch of historisch maar meer vanuit een *belevingsperspectief* naar het buitengebied werd gekeken. Ooit behoorde het buitengebied aan de boeren die er hun bestaan hadden en aan de burgers die er op adem konden komen. Met name voor de laatstgenoemden, de burgers, staat die betekenis onder druk. Vandaar dat ze oprecht haar waardering uitsprak voor het burgerinitiatief “Megastallen Nee!

In het vervolg van haar betoog wist ze langzaam maar beslist de vinger op de zere plek te leggen. Het huidige agrarische bedrijf heeft, door haar steeds maar uitdijende omvang en door haar intensieve bedrijfsvoering niets meer te maken met het landschap welke het omringt. Feitelijk zou die ook op een industrieterrein kunnen plaatsvinden. Gesterkt door de wetenschap dat er de laatste jaren tal van studies en onderzoeken zijn verricht die in dezelfde richting wijzen durfde ze het aan de richting aan te geven van waaruit de oplossing mag worden verwacht. Regionale landbouw, al dan niet gestoeld op biologische teelt, in de nabijheid van steden en dorpen.

Het deed me deugd dat nog eens te horen. Haar pleidooi om juist hierin te investeren, om juist deze omslag te helpen bewerkstelligen sprak mij erg aan. Vooral omdat het nu vanuit een ander dan ecologisch of economisch perspectief werd bepleit vond ik het hoopgevend voor de middag.

Helaas werd ik daarin teleurgesteld en dat is precies de reden van dit schrijven. Ik zal proberen aan te geven welke kansen er mijnsinziens zijn gemist om de discussie op een hoger plan te tillen dan louter het peilen van opvattingen en inzichten in de zaal.

De tweede spreker, Peer Verkuijlen gaf als ervaringsdeskundige aan hoe moeilijk het is om met de verschillende belangen die in het buitengebied spelen te sturen op kwaliteit. Toch gaf hij, als oud-wethouder van Bernheze en wethouder van Lith, blijk van de successen die hierin mogelijk zijn. Aan het einde van zijn betoog spitste hij zich toe op een aantal punten die van belang zijn bij het behalen van resultaat in dit soort complexe processen. Twee daarvan zijn me bijgebleven en wil die hier aanhalen: *effectieve communicatie* en *het durven kiezen*.

De sprekers hadden een goed verhaal, maar jammer genoeg liet de gespreksleidster de kans liggen om de discussie te kanaliseren om tot meer inhoudelijkheid en consensusvorming te komen. Vanuit de analyse van Dorien Pessers die door iedereen kon worden onderschreven werd een beeld geschetst van *een buitengebied dat weer betekenis krijgt voor boeren en burgers omdat daarin de landschappelijke en ecologische potenties (intrinsiek) een plaats krijgen*. Een beeld dus dat door velen wordt gedragen en (geheel in analogie met het openingscitaat van A.de Saint-Exupéry) dat mensen kan doen bewegen in de richting die we wensen.

Ik zag dat beeld voor me en kon me voorstellen dat vanuit dat beeld terug redenerend zou kunnen worden nagedacht en gediscussieerd over de weg om er te komen. De kennis en ervaring op dit gebied, vertegenwoordigd bij o.a. Peer Verkuijlen, zou hierbij welkom zijn om de juiste inzichten en strategie te doen rijpen. Hoewel ik op het puntje van mijn stoel zat voelde ik me op dat moment helaas niet geroepen om in te breken en liet de discussie voor wat het was.

ARCHITECTUURBUREAU VICTOR RETEL HELMRICH AVB BNA - www.retelhelmrich.nl

Voorbeeld van veranderingen in het landschap in beeld gebracht.

Toen de discussiemiddag werd besloten met een tweede citaat, t.w. Einsteins uitspraak "*Logica brengt je van A naar B. Verbeelding brengt je overal*", werd het missen van de kans de discussie vanuit de *verbeelding* te voeren alleen maar wranger .

Na de middag heb ik nog met verschillende mensen hierover gesproken w.o. Piet Rombouts en Geert Verstegen. Gelukkig bleek tijdens die gesprekken dat mijn mening "*er had meer uit de middag gehaald kunnen worden*" door meerdere mensen werd gedeeld. Met name Piet verzocht me deze gedachten nog eens op papier te zetten. Aan dat verzoek heb ik met plezier gevolg gegeven d.m.v. een brief aan de BMF hierover.

Conclusie

Het platteland is niet alleen van de boeren en tuinders, noch van de mensen die er wonen. Het vervult een belangrijke functie voor de mensen uit de omringende steden en dorpen die er op adem willen komen. Een ecologisch en landschappelijk waardevol platteland is essentieel voor ons welzijn. Mijn conclusie na het symposium is daarom dat wat mij betreft de BMF een strategie zou moeten ontwikkelen die gericht is op vergroting van het draagvlak onder de burgers.

Daarbij zie ik twee actiepunten naar voren komen:

1. Werken aan het inzichtelijk maken van het beeld van landelijk Brabant zoals dat vanuit ecologische, landschappelijke en sociale motieven eruit zou moeten zien. Regionale ecologische landbouw zou hierin een prominente plaats dienen te krijgen. Discussies kunnen zich dan toespitsen op de voors en tegens in relatie tot de belangen die een rol spelen in het bereiken van het gewenste eindbeeld. Dit beeld zou door de BMF moeten worden geschetst want bij uitstek is zij de belangenbehartiger van de kwaliteit van het milieu, de ecologie en het landschap in de provincie. Het visualiseren van dit beeld is belangrijker dan het praten erover, omdat een beeld meer zegt dan 1000 woorden.
 2. Meer dan voorheen zou moeten worden onderkend dat burgerinitiatieven zoals bijvoorbeeld "Megastallen Nee!" een factor van betekenis zijn om je doelstellingen te halen.
Naast het in samenwerking met andere partijen proberen te werken aan een ecologisch rijker platteland, zou niet geaarzeld moeten worden de kracht van het burgerinitiatief te ondersteunen om de oplossing voor de lange termijn veilig te stellen. Want het moge duidelijk zijn dat bestaande belangen en krachten een voortdurend aantasting betekenen van het buitengebied. Daar hoort een ferme houding tegenover te staan van een organisatie die weet waar de grenzen liggen.
-

uitdekrant

VANMIDDENBRABANT

natuur-habitat-envogelzakeninhetkort

Oktober

Auke Blaauwbroek leidt vernieuwing van de BMF. De Tilburgse PvdA-voorman Auke Blaauwbroek is Ben Elkerbout opgevolgd als voorzitter van de BMF. Hij gaat leiding geven aan een nieuwe koers die de milieuorganisatie wil inslaan richting haar achterban en de Brabantse samenleving. Blaauwbroek: “De BMF is nu teveel de luis in de pels. Die rol wil het bestuur meer aan de lokale natuur-en milieugroepen overlaten.

Oktober

Zeldzame natuur terug bij Den Bosch Ten zuidwesten van de Bosch begint Natuurmonumenten volgend jaar aan de omvorming van 90 ha landbouwgrond tot zeldzame natuur, waarbij het uiterst zeldzame blauwgrasland terugkeert. De vruchten van 10 jaar grondruil in de ecologische hoofdstructuur. In het Vlijmens Ven en in de kop van de Gement wordt begonnen met het afgraven van 90 ha met mest verrijkte landbouwgrond. “Daardoor verschaalt de grond en wordt de bodem met 30 tot 70 cm verlaagd, zodat kalk- en ijzerhoudend kwelwater boven het maaiveld komt en ecologisch gunstige omstandigheden ontstaan om binnen tien tot vijftien jaar blauwgrasland terug te krijgen”, schetst beheerder Fons Mandigers. Soorten als

kranswier, spaanse ruiter, modderkruiper, tandjesgras, melkviooltje en blauwe pimpernel, de waardplant voor de rups van het pimpernelblauwtje. Rond de eendekooien in de Rijskampen wordt geen grond afgegraven. In de weilanden eromheen overwintert de kleine zwaan. Hier wordt alleen het waterpeil kunstmatig verhoogd dmv windmolens.

November

Meer biologische landbouw op natuurgrond

“De samenwerking tussen natuur en landbouw kan veel beter. Belangen van beide hebben te vaak tegenover elkaar gestaan, waardoor er te weinig kansen zijn benut.”

Dat zegt Piet Rombouts, coördinator plattelandeconomie van de BMF. Deze is de stimulator achter het proces “best practices” dat de verwevenheid van natuur- en landbouw op natuurgronden in de praktijk gaat brengen. “Zodanig dat de natuurdoeleinden van die gronden worden gebruikt terwijl de gronden ook ingezet worden voor de productie. Het gaat dan meestal om biologische landbouw omdat het gebruik van bestrijdingsmiddelen niet thuishoort op natuurgronden”, aldus Rombouts.

Het project gaat van start op landgoed de Hoevens in

Alphen. De komende tweeënhalve jaar moet het project uitgerold zijn in Midden-Brabant en vervolgens in heel de provincie.

November

Dader bomenkap zal boeten

Aan de Biestsedijk, tussen Diessen en Biest-Houtakker, hebben onbekenden vier eiken en een aantal wilgen en berken illegaal gekapt. “We zijn juist bezig met het inventariseren van de bomen in de hele gemeente en gebeurt er zo iets. Die eiken waren zestig jaar oud. Het waren monumentjes op zichzelf. Die vervang je niet zomaar”, aldus een onthutste Peer Busink die woordvoerder is van het Hilvarenbeekse biodiversiteitsteam. Busink meent dat de illegale kap verband houdt met de landinrichting en het begin kan zijn van méér. Door de landinrichting ontstaan namelijk percelen die minder handig zijn. Bijvoorbeeld met middenin een grote boom. Volgens Hilvarenbeekse wethouder Mieke Hendriks zal de bomenkap niet ongestraft blijven.

December

Alle bomen in Beeks buitengebied op cd

Alle bomen in het buitengebied zijn in kaart gebracht en vastgelegd op een cd-rom. Het initiatief van die klus lag bij het

Biodiversiteitsteam Hilvarenbeek en de vereniging Natuur en Milieu. Met het inventariseren van de bomen (minimale doorsnee 15 cm) waren ze van maart tot en met november bezig. Ze gebruikten daarvoor GPS-apparatuur. Die gegevens zijn samen met foto's in de computer gezet en via Google Earth programmatuur oproepbaar. Bekenaren weten nu dat alle bomen zijn geregistreerd. Verder noteerden ze gegevens als soort boom, dikte en fysieke toestand. Men hoopt op deze manier dat men fatsoenlijk met het groen omgaat. De inventarisatie is ook een mooi hulpmiddel voor de handhavers in het buitengebied.

December

Ger van den Oetelaar wint Gouden Mispel voor inzet Groene Woud

De Boxtelse wethouder en lid van onze vereniging Ger van den Oetelaar heeft de Gouden Mispel in ontvangst mogen nemen. Hij kreeg die prijs uitgereikt door de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap die deze prijs nu al vier keer heeft toegekend aan mensen die zich bijzonder inzetten voor het verbeteren en versterken van het landschap. Ger werd ondermeer geroemd om zijn inzet voor de Streekrekening Het Groene Woud. Met de rente van de inleg van gelden worden jaarlijks projecten gesubsidieerd. Ook heeft hij zich hard gemaakt voor het Deltaplan Groene Woud. In een eerste reactie zegt Van den Oetelaar verguld te zijn met de Gouden Mispel. "Ik ben blij met de Nederlandse

landschapsprijs. Ze zeggen dat ik me tomeloos inzet. Nou, ik doe gewoon mijn werk. Waar het om draait is dat het landschap wordt versterkt. En dat kunnen we structureel doen met de Streekrekening omdat je jaarlijkse rente uit die pot daarvoor kunt benutten. Zo hebben we de kapellen van Gemonde en Lennisheuvel mogelijk kunnen maken. Een andere keer gaat het om houtwallen of het herstellen van een fraai coulissenlandschap".

December

"BMF blijft samenwerking zoeken"

Dit zegt de nieuwe BMF-voorzitter Auke Blaauwbroek tegen een ongeruste achterban. "De milieufederatie zal haar banden met de lokale natuur- en milieugroepen niet verbreken. Onze ambities zijn alleen te bereiken in samenwerking met een grote groep aangesloten organisaties," en reageert hiermede in een brief aan de achterban op een door velen ondertekende petitie waarin de BMF wordt opgeroepen een belangenorganisatie te blijven.

De petitie was een reactie op het door de nieuwe voorzitter gepresenteerd plan voor een drastische vernieuwing dat op veel kritiek stuit. Blaauwbroek gaf aan de BMF te willen transformeren tot een kennisinstituut dat procederen tegen overheidsbeslissingen overlaat aan de lokale groepen, waarmee alleen nog wordt samengewerkt als er sprake is van een gezamenlijk belang. De voorzitter verzekert de

achterban in zijn brief dat de BMF aandacht blijft houden voor de aangesloten groepen en een organisatie wil zijn die ,naast het inbrengen van kennis, ook het aanspannen van procedures niet schuwt.

Januari

Steenuil is de nieuwe ambassadeur voor biodiversiteit in Gilze en Rijen

De werkgroep biodiversiteit zet de komende tijd activiteiten op touw om de steenuil in de gemeente Gilze en Rijen te behouden. Zo komen er ondermeer voedselvindplaatsen en speciale nestkasten om in te broeden. Inwoners konden stemmen op een dier of plant waarvan zij menen dat er extra aandacht aan besteed mag worden. Meer dan 2000 inwoners brachten hun stem uit. Ruim 650 mensen kozen de steenuil als ambassadeur van de biodiversiteit. Het blauwtje, een vlinder, eindigde met 390 stemmen op de tweede plaats. Op plaats drie is de korenbloem geëindigd met 275 stemmen.

Januari

Steenuil nieuwe troef in strijd woningbouw

De aanwezigheid van steenuilen in de stallen aan de Kuikseindseweg in Middelbeers is een nieuwe tegenslag voor de gemeente Oirschot. De leegstaande stallen zouden als onderdeel van een Ruimte-voor ruimteplan plaatsmaken voor tien woningen, maar door bezwaren van omwonenden ligt het bestemmingsplan nog steeds bij de Raad van State. Maar al zou het plan goedgekeurd worden, er mag dus nog niet

gestart worden met de bouw. De steenuil staat namelijk op de lijst van beschermde diersoorten. De gemeente moet op zoek naar een andere locatie voor de uilen. „We willen de dieren snel onderbrengen, dan kunnen we gaan slopen zodra het bestemmingsplan definitief is”, zegt een woordvoerder van de gemeente. „We zijn bezig om in hetzelfde gebied iets te realiseren voor de uilen.” Wanneer er uitsluitel komt over een nieuwe locatie is nog niet bekend.

De woningbouw aan de Kuikseindseweg is al jaren een punt van discussie. Het agrarische bedrijf dat plaats moet maken voor woningen werd twee keer uitgekocht, een keer door de gemeente en nog eens door de provincie. De bouwpercelen moeten deze investering terugverdienen. Omwonenden zijn fel tegen het project en hebben zich verenigd onder de noemer 'Vrij Uitzicht Watergang BZ140'.

De bewonersvereniging vindt dat de gemeente afwijkt van de uiterste bebouwingsgrens, waardoor zij hun uitzicht kwijt raken. De bewoners zijn ook degenen die, samen met de werkgroep Landschap en Natuur De Beelzen, de aanwezigheid van steenuilen in de stallen aan de kaak stelden.

Januari

Geld aankoop natuur is bijna op in Brabant

Het geld voor natuuraankopen in Brabant raakt op. De provincie heeft de middelen die hiervoor tot 2013 beschikbaar zijn al

vrijwel uitgegeven.

Dat komt omdat momenteel veel boeren gebouwen en grond te koop aanbieden. Om een aankoopstop te voorkomen is extra geld nodig.

Volgens gedeputeerde van ecologie Onno Hoes is de kans groot dat door geldgebrek de verwezenlijking van de ecologische hoofdstructuur, de ruggengraat van de Brabantse natuur, vertraging oploopt en niet in 2018 zal zijn afgerond. “Maar we gaan daarom geen landbouwgronden uit de ehs halen, noch natuur van mindere kwaliteit accepteren”. Hoes belooft dat de provincie gronden van particulieren blijft aankopen rond natuurgebieden die sterk waterafhankelijk zijn.

Februari

Oisterwijk start met toets biodiversiteit

BTL-advies, met ondermeer een vestiging in Oisterwijk, heeft een toets ontwikkeld waarmee biodiversiteit bij bouw-en groenprojecten beoordeeld kan worden. De gemeente gaat die als proef inzetten bij het nog te bouwen nieuwe IVN- en scoutinggebouw. Bovendien gaat de Oisterwijkse wethouder Joop van Hezik als vice-voorzitter van de Brabantse Taskforce biodiversiteit de toets bij andere milieuwethouders in de provincie onder de aandacht brengen.

BTL gaat de toets bij eigen projecten inzetten. Dat kan door groenbeheer af te stemmen op bepaalde diersoorten of bv nestkasten voor vogelsoorten in gebouwen te bewerken.

Maart

Zwaar jaar voor weidevogels

De Brabantse weidevogel beleefde in 2009 een zwaar jaar. Vooral de Kievit had sterk te lijden van de strenge winter en het warme droge voorjaar. Het aantal nesten liep met 15% terug naar 3693 nesten. Kieviten, scholeksters, grutto's, wulpen en tureluurs samen produceerden 4444 legsels, een achteruitgang van 750 in vergelijking met voorgaande jaren.

Om de overlevingskansen van de kuikens te vergroten, pleiten de weidevogelbeschermers voor inrichting van rustzones op gras- en bouwland waar later wordt gemaaid of gezaaid. Boeren kunnen hiervoor een vergoeding krijgen.

Van de 28% van de nesten die niet werden uitgedroefd, werd 11% vernield door dieren, waaronder vooral kraaien en meeuwen. Deze vogels richten meer schade aan dan vossen.

Door de terugloop werd de motivatie van vrijwilligers danig op de proef gesteld. Zonder hun inspanning zouden er echter 2000 nesten verloren zijn gegaan. In Brabant, waar al de weidevogelbescherming zo'n 30 jaar bestaat, zijn al geruime tijd tussen de 700 en 750 vrijwilligers actief. Zij bestrijken 14.000 ha van bijna 1300 agrarische bedrijven.

Om de spirit er in te houden, worden de vrijwilligers uitgedaagd om ook veldwaarnemingen van zoogdieren te registreren voor de nationale zoogdierenatlas.

Natuurvriendelijke maatregelen in de bouw

Samen met de Vogelbescherming Nederland heeft BAM Utiliteitsbouw een unieke checklist ontwikkeld, waarmee iedere bouwonderneming zijn projecten en de directe omgeving natuurvriendelijker kan maken. Door middel van het beantwoorden van enkele ja/nee vragen, kunnen eenvoudige maatregelen worden toegepast die goed zijn voor de stadsnatuur en speciaal voor vogels.

Aanvulling op duurzaamheidsca

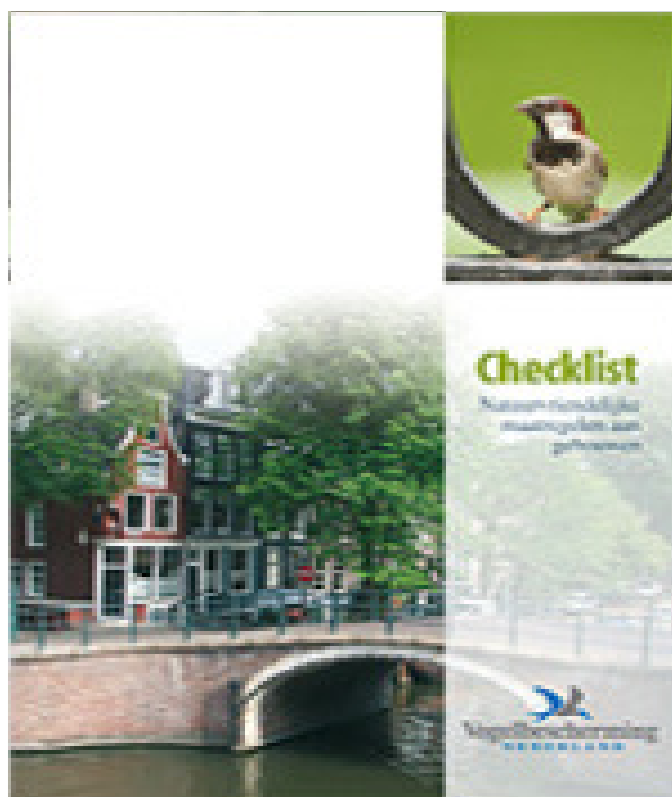
Met de Checklist Natuurvriendelijk bouwen kan op snelle wijze worden bekeken welke maatregelen uit het boek kunnen worden toegepast: "De checklist bevat veel tips over wat het gebouw kan betekenen voor de natuur en hiermee is de checklist een aanvulling op de duurzaamheidsca. BAM Utiliteitsbouw heeft de checklist al met succes op drie projecten toegepast", aldus Martin van Dijkhuizen van BAM Utiliteitsbouw regio Utrecht.

Jip Louwe Kooijmans: 'Overal waar mensen bouwen, verdwijnt leefgebied van vogels en andere dieren, maar er ontstaan ook kansen voor andere soorten. Deze checklist helpt om daarbij stil te staan en bewust de juiste toepassingen in de bouw te realiseren.'

Stadsvogels; bouwen, beleven, beschermen

De checklist is een aanvulling op het boek Stadsvogels; bouwen, beleven, beschermen. Stadsnatuur is voor sommige diersoorten de belangrijkste leefomgeving. Het stedelijk oppervlak groeit en vogels zouden hier flink van kunnen profiteren. Auteur Jip Louwe Kooijmans van Vogelbescherming Nederland geeft dit boek een overzicht van de vogels in de stad en van de maatregelen die hun bestaan vergemakkelijken.

Het boek is geschreven voor zowel particulieren als bouwers en bestuurders. Per vogelsoort worden veel, deels internationale, voorbeelden en ideeën over bouw, ontwerp en inrichting gepresenteerd. Veelal verbeteringen die zonder extra kosten of concessies aan ontwerp uitgevoerd kunnen worden.

Biodiversiteitsteam (B-team) Goirle van start

Victor Retel Helmrich

Een vliegende start

Vorige maand werd het hoogste punt bereikt van het appartementencomplex in aanbouw aan het Oranjeplein. Ter gelegenheid van dit feit werd door wethouder Van Eijkeren een gierzwaluwneststeen aangeboden om te worden ingemetseld. Het betrof 1 van de 20 neststenen die een plaats zal krijgen in de zuidgevel van het gebouw. De woningbouwvereniging De Leyakkers, eigenaar en beheerder van het gebouw werd hiertoe bereid gevonden na interventie van het pas gevormde Goirlese Biodiversiteitsteam, bekend onder de naam B-team. Met dit geslaagde initiatief heeft dit team van vrijwilligers die betrokkenheid betonen aan de levende natuur in onze omgeving een vliegende start gemaakt.

Wethouder van Eijkeren draagt een gierzwaluwkast over aan de metselaar

B-team, biodiversiteit?

De naam B-team roept herinneringen op aan de destijds populaire TV-serie “The A-team”, waarin een paar sterke kerels en een vrouw snelle redders waren van

mensen in nood. Of het B-team eenzelfde populariteit zal weten te bereiken als het hier genoemde A-team valt nog te bezien. Zeker is wel dat het team met voortvarendheid aan de slag gaat om zich in te zetten voor meer biodiversiteit in Goirle en omgeving. Biodiversiteit is, zoals reeds eerder in een artikel in het Goirles Belang werd toegelicht, de noodzakelijke verscheidenheid aan soorten die het leven op deze planeet mogelijk maakt. Relaties in de voedselketen, kringlopen en wederzijdse afhankelijkheden vormen het ecosysteem waarvan we deel uitmaken. Gelukkig is onder druk van o.a. klimaatsverandering, uitsterving van soorten, verminderde weerstand tegen ziekten, e.d. het bewustzijn onder de mensen gegroeid dat we de verantwoordelijkheid dragen het systeem in stand te houden. Het is precies om die reden dat in Goirle een tiental mensen zich in het B-team hebben verenigd om op lokaal niveau te werken aan verdere bewustwording van de Goirlese bevolking en projecten te lanceren die een directe bijdrage leveren aan de biodiversiteit.

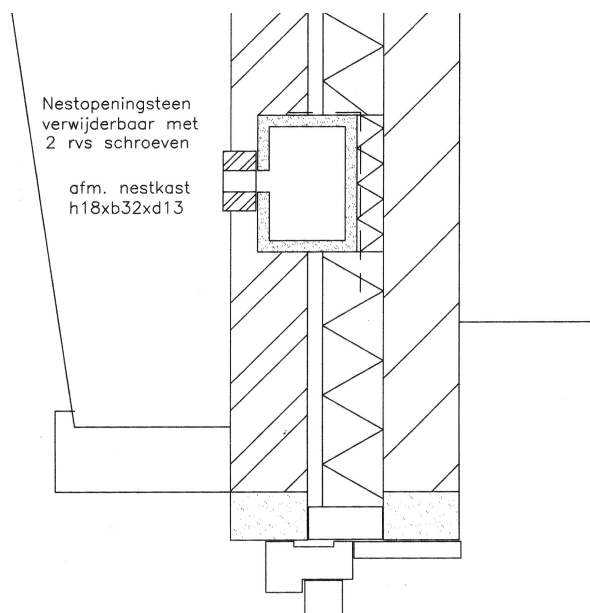

Twee leden van het B-team: Henk Spijkers, Victor Retel Helmrich

Waarom de gierzwaluw?

De gierzwaluw is slechts één van de soorten waarop het B-team haar aandacht heeft gericht. Tal van andere soorten, m.n. die minder in het oog springen, verdienen de aandacht. Ook die zullen de komende maanden de revue passeren en voor gerichte maatregelen in aanmerking komen. Voor de gierzwaluw, waarvan hieronder een korte schets wordt gegeven, heeft het B-team zich ten doel gesteld, dat voor alle nieuwbouw in Goirle en Riel door de eigenaren en de bouwers wordt nagedacht over de mogelijkheid neststenen voor deze soort in het gebouw op te nemen. Hiertoe zijn contacten gelegd met de gemeente, woningbouwvereniging en aannemers.

Om ook individuele bouwers te bereiken doet het B-team daarom hierbij een oproep aan een ieder, die bouw- of verbouwplannen heeft en de gierzwaluw een warm hart toedraagt, met ondergetekende contact op te nemen. Een gericht advies, hoe neststenen (eventueel onzichtbaar) kunnen worden ingebouwd kan u gratis worden gegeven.

Tekening van een inbouwneestkast voor de gierzwaluw

Victor Retel Helmrich *architect (lid B-team Goirle, lid Gierzwaluwenwerkgroep Oisterwijk)*
Thomas van Diessenstraat 32
5051 RK Goirle
06 23896475

De Gierzwaluw (*Apus apus*) is een vogel die, hoewel zijn naam anders doet vermoeden, niet verwant is aan boerenzwaluw, huiszwaluw of oeverzwaluw. Laatstgenoemde soorten zijn z.g.n. échte zwaluwen en dat is de gierzwaluw niet. Het is een soort die op zichzelf staat en in Europa slechts 2 andere soorten kent: de Alpengierzwaluw en de Vale gierzwaluw.

In Duitsland wordt deze vogel de Mauerzegner (Muurzwaluw) genoemd, waarmee zijn naam beter dan bij ons iets van zijn leefwijze verradt. Het is een soort die het bij uitstek moet hebben van gebouwen. Vrijwel de gehele Europese populatie broedt in steden en dorpen, een klein deel broedt in rotsen en boomholten. In gebouwen zijn de vogels aangewezen op aanwezige holten in gevels en daken. Met de hogere eisen die worden gesteld aan nieuwbouw zijn deze holten en kieren drastisch afgenomen. Het bouwbesluit laat hier weinig toe maar met het inbouwen van neststenen in de spouw van gebouwen kan op een bouwkundig verantwoorde wijze toch in de behoefte aan nestgelegenheden worden voorzien.

In ons dorp zien we de eerste vogels na hun terugreis van ongeveer 4 à 5 duizend kilometer uit Afrika, meestal rond Koninginnedag door de straten en langs de daken scheren, veelal aangekondigd met hun kenmerkende gierende roep. Wordt eens een neststeen bezet dan vliegt het paartje elk jaar weer recht naar het oude nest terug. Uit onderzoek is gebleken dat de plaats van het nestgat zo sterk in de vogel is ingeprent dat zelfs een verplaatsing van 30 centimeter van dit gat al tot onvindbaarheid voor de vogel leidt. Het is een soort die wordt omgeven door tal van vragen en mysteries. De vogels blijven hier tot begin augustus waarna ouders en jongen gescheiden van elkaar de vlucht tot voorbij de Sahel weer aanvangen.

Zoals vele jaren gebruikelijk hebben een aantal leden van de Vogelwerkgroep Midden-Brabant afgelopen winter flink in de bossen gewerkt.

Onze leden doen dat onder de vlag van de Stichting Beheer Kleine Landschapselementen die in het dagelijks gebruik wel houtploeg of knotgroep genoemd wordt.

HOUTPLOEG

Stichting Beheer Kleine Landschapselementen

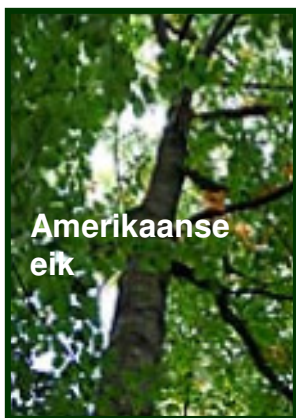
De namen houtploeg en knotploeg stammen nog uit de tijd dat deze groep begon met wilgen te knotten. Dat is al zeker 35 jaar geleden, in de beginjaren van de vogelwerkgroep. Die heette toen overigens nog Falco ! (Nog voordat een Duitse popzanger die naam ging gebruiken). In het begin werden er enkel wilgen geknot; de allereerste rij die we onderhanden namen, was aan het Visserslaantje in Oisterwijk. Als ik me niet vergis, staat daar nog een enkele knot overeind. Dat is heel

bijzonder want veel van de duizenden knotwilgen die we in de loop van de jaren onderhielden zijn later toch nog door de eigenaren omgezaagd.

Amerikaanse vogelkers

Amerikaanse
eik

Ging dat in het begin allemaal met het handzaagje, al snel kwam Jo Swaans met de eerste motorzaag aanlopen. Daardoor konden we ook andere activiteiten ontwikkelen. Houtwallen onderhouden, kleine heideterreintjes openmaken, Amerikaanse vogelkers verwijderen: allerlei onderhoud werd mogelijk.

Ook werkten we in het begin vooral voor particulieren. Nu doen we dat steeds meer voor Brabants Landschap en een enkele keer voor Natuurmonumenten.

De afgelopen twee winters hebben we veel verschillende activiteiten ondernomen. We hebben op Zonnewende (Moergestel) veel "allochtonen" verwijderd. (We zijn wel tegen Wilders maar in het bos brengen we in de praktijk wat hij het liefst zou doen!) Veel Amerikaanse eiken, Amerikaanse vogelkers en Pseudo-Acacia's moesten het ontgelden. Ook hebben we daar een dunning van Grove Den uitgevoerd.

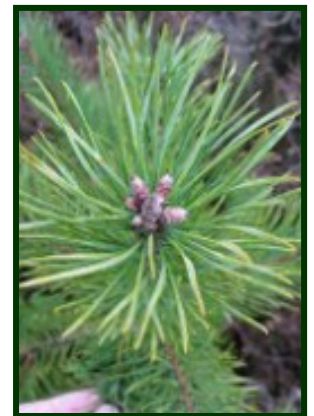
We doen dat enerzijds om de inheemse soorten meer ruimte te bieden en anderzijds het eenvormige Grove Dennenbos langzaam om te vormen tot een gemengd bos.

Voor Brabants Landschap hebben we bij Jo Schilders (tegen het Rietven) in Oisterwijk gewerkt aan de omvorming van een Fijnsparbos.

Op het Setersheike (Haaren) hebben we vooral Amerikaanse vogelkers verwijderd. In beide winters hebben we ook in de Moddervelden (Oisterwijk) een uitgebreide

dunning van Grove den gedaan; ook een gagelveldje vrijgezet, zodat de gagel daar weer meer kans krijgt.

We hebben de afgelopen winter bij een particulier in Moergestel (vlakbij het Stokske) een eikenbosdunning gedaan en tevens de exoten verwijderd.

Tot slot wil ik nog vermelden dat we ook een bijzonder project onderhanden hebben bij Willem van de Wouw aan de Kievitsblekweg in Oisterwijk. Er was daar een oude vervallen boomgaard, met nog enkele redelijke fruitbomen. Sinds een jaar of drie zijn we die aan het renoveren. Er zijn nieuwe fruitbomen bijgeplant en de oude exemplaren zijn we voorzichtig gaan snoeien en ook weer bemesten. Dat bemesten is vooral belangrijk omdat de boomgaard op erg voedselarme zandgrond staat. Voor het goed leren snoeien zijn we eerst op cursus gegaan. Het resultaat begin je nu langzaam te zien. Er komt een prachtige boomgaard die het komend voorjaar hopelijk al mooi in bloei zal staan. Gaat dat zien!

Afgelopen winter hebben we toch veel werk kunnen verzetten, ook al vielen er heel wat zaterdagen uit vanwege het weer. Bij sneeuwbedekking kunnen we niet in het bos werken; dat is te gevaarlijk. In alle jaren dat we dit werk doen, zijn er nog nooit zoveel verletdagen geweest als deze winter!

Nico Hilgers

GIERZWALUW OISTERWIJK e.o.

Hannie Nilsen

Lezing en tentoonstelling over de Gierzwaluw

Hoewel buiten de maartse buien zich van hun slechtste kant laten zien en het ijs nog maar net gesmolten is zijn er ook al weer volop lentetekens. De sneeuwkllokjes en de toverhazelaar in de tuin doen hun best, en ook de krokusjes steken aarzelend hun kopjes boven de grond. De vogels aarzelen niet eens: koolmees, merel, zanglijster, heggemus en vele andere laten 's ochtends duidelijk horen dat wat hun betreft de lente begonnen is. Eenden baltsen, en tortelduiven doen hun naam eer aan. En ook de bruine kikkers en de padden zijn inmiddels uit hun winterverblijf te voorschijn gekomen.

De gierzwaluwen zitten nu nog in Afrika maar tegen de tijd dat dit stukje verschijnt beginnen ook zij zich klaar te maken om de lange reis naar Nederland te beginnen. Na 9 maanden onafgebroken in Afrika rondgevlogen te hebben vliegen ze non-stop de 7000 km terug om hier feilloos hun broedplaats terug te vinden. Als die tenminste niet verdwenen is.

Rond Koninginnedag komen de eerste vogels terug en de maanden daarna kunnen wij weer genieten van een zomerhemel gevuld met gierzwaluwen

Veel van deze rondvliegende vogels zijn niet-broeders, dat wil zeggen vogels die geen nestplaats gevonden hebben. Gelukkig zijn tegenwoordig gierzwaluwnesten het hele jaar rond beschermd en wordt er ook bij nieuwbouw steeds vaker aan de gierzwaluw gedacht.

Gierzwaluwwerkgroep Oisterwijk zal ook dit jaar proberen zoveel mogelijk natuurlijke broedplaatsen te ontdekken zodat deze plaatsen ook daadwerkelijk beschermd kunnen worden bij renovatie en sloop. Iedereen kan meedoen aan deze inventarisatie (juni-juli), er is geen bijzondere voorkennis vereist. Bovendien vinden de inventarisaties 's avonds plaats en alleen bij goed weer. En wie eenmaal zo'n zwaluwkopje in de kastopening heeft gezien of een jonkie uit heeft zien vliegen zal dat niet gemakkelijk vergeten.

Aanmelden voor het inventariseren kan nu al via

gierzwaluwoisterwijk@gmail.com

U krijgt dan tzt nadere informatie. U beslist natuurlijk zelf hoe vaak U wilt inventariseren.

LEZING OVER DE GIERZWALUW

door Marjos Mourmans

**20 april 2010 om 20.00 uur in wijkcentrum De Waterhoef
Terburgtweg 100, Oisterwijk**

Ook al vóór de terugkeer van de gierzwaluw kunt U van deze fantastische vogel genieten. Er komt namelijk zowel een lezing als een tentoonstelling over de gierzwaluw.

Op 20 april zal Marjos Mourmans, een zwaluwkenner bij uitstek, een lezing verzorgen in wijkcentrum De Waterhoef in Oisterwijk en aansluitend zal er gedurende 2 weken een tentoonstelling zijn in de bibliotheek in de Tiliander, eveneens in Oisterwijk.

De lezing en de tentoonstelling zijn voor iedereen gratis toegankelijk.

Voor **het melden van broedgevallen**, vragen of informatie kunt U ons bereiken via gierzwaluwoisterwijk@gmail.com

*Veelzijdig bureau waar alles draait om
ontwikkeling en verandering
van (mensen in) organisaties*

SCHMITZ ORGANISATIE-ADVIES BUREAU

*Organisatieadvies, consulting en interim
management in:*

*kinderopvang, peuterspeelzalen en
samenwerkingsverbanden met basisonderwijs.*

*Wilt u een vrijblijvend gesprek? Neem dan
contact met ons op:*

SOAB

Tel: 013-5286132 / 06-53313947

Email info@schmitz-oab.nl

Website: www.schmitz-oab.nl:

CATERING

TOP Catering

Monique van Eindhoven

Trouwlaan 88, 5021WL Tilburg

tel: 013-5811255

mob: 06-51800619

www.topcatering.nl

info@topcatering.nl

*heldere sterrenhemel, mossen, orchideeën, zwemmen,
ruimte, vroedmeesterpad, grauwe klauwier, wandelen,
rust, mountainbiken, lekker eten, leuk vakantiehuis....*

www.vacances-morvan.com

www.vacances-morvan.com

vakantiehuisen in de natuur

Excursienaar....

27 februari 2010
door Marcel Morel

Op 27 februari vertrokken we met een groep van 8 cursisten onder leiding van Wiel richting Zeeland. Het weer was niet best maar het humeur wel. Bij Goes werd even een koffiestop ingelast in een voor vogelaars volgens mij bij uitstek geschikte locatie. Juist ja, van der VALK met de Toucan op het dak. We hebben in Zeeland diverse plekken bezocht.

We hebben gevogeld bij de Middelplaten van het Veerse Meer, in Westkapelle op de zeedijk, in de Koudekerkse Inlaag bij Haamstede, de Prunjepolder (Plan Tureluur) bij Zierikzee en aan de buitenkant van de Brouwersdam.

Wat hebben we gezien en wat niet. Volgens Wiel zat bij Westkapelle een ijsduiker. Die hebben we ter plaatse dus niet gespot (hij zat er overigens wel bleek later via vogelwaarneming.nl). Wel een kuifaalscholver. Maar wat was het koud! Ieder keer als we de auto's verlieten begon het te regenen.

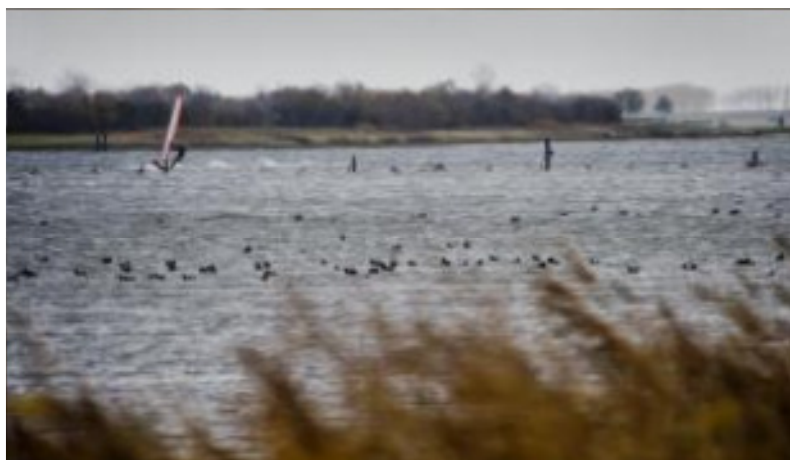
Gingen we naar binnen om ergens koffie te drinken of te lunchen, liet de zon zich zien.

Niettemin hebben we onder andere het volgende gespot. Een oeverpieper, kleine zilverreiger en diverse middelste zaagbekken, waarvan er eentje bijna stikte in een iets te grote vis. Een prachtige brilduiker en zwarte zee-eend. Natuurlijk verder diverse meer algemene steltlopers, eenden en ganzen.

Zeeland

- Veerse Middelplaten
- Westkapelse Zeedijk
- Koudekerkse inlaag
- De Prunjepolder

Het natuurgebied **Veerse Middelplaten** bestaat uit afzonderlijke eilanden die midden in het Veerse Meer liggen. Deze voormalige zandplaten trekken in het voorjaar volop broedvogels. 's Winters verblijven er grote groepen smienten en brandganzen. Ook de gevarieerde planten die hier groeien zijn bijzonder.

Voor beginnende cursisten uiteraard ook interessant. Daarnaast wolken van duizenden **goudplevieren** die prachtige figuren vormden in de lucht. Een geweldig schouwspel. Tot onze verrassing kwamen er bovendien opeens **zes grijze zeehonden** aangezwommen. Leuk meegenomen. Redelijk verkleumd zijn we huiswaarts gekeerd. Toch was iedereen meer dan tevreden over de gehele dag.

middelste zaagbek

goudplevier

Zwarte zee-eend

Volwassen dier
 Lengte: 44-54 cm
 Vleugelwijdte: 79-90cm

Voorkomen

Leeft in groepen, soms wel van zo'n 20.000 zee-eenden.

Vrij algemene broedvogel in Noord Europa. In broedseizoen op allerlei zoetwater; 's winters voornamelijk op zee.

Voedsel is dierlijk, hoofdzakelijk mossels.

Biologieweetje

Een onderhuidse vetlaag en een dik pak dons houden zee-eenden warm, maar zorgen er ook voor dat ze als het ware met zwembandjes aan onder water moeten komen.

Het mannetje heeft een meerlettergrepig gefluit: 'pieuw pieuw'; het vrouwtje een schor geknor: 'kr-r-r'.

Kenmerken

Vrouwtje bruin, mannetje zwart, zwarte snavel met gele vlek, puntige vaak opgerichte staart. Een zwerm trekkende exemplaren heeft vaak vorm van bol met staart.

zwarte zee-eend

kleine zilverreiger

Fotograaf: Gerrit Rekers

Binnenkort gaat de met een gouden kalb bekroonde documentaire 'Rotvos' in première. Het is een indrukwekkende film over de dilemma's rond de vos. Hoe ziet Natuurmonumenten de vos?

Prachtig dier

Natuurmonumenten beschouwt de vos als een prachtig dier, dat thuishoort in de Nederlandse natuur en een nuttige rol vervult. Als roofdier plaatst hij natuurbeschermers zo nu en dan echter voor een dilemma. Want wat doe je als een vos zich vestigt in een gebied waar een kolonie purperreigers broedt of waar zich de laatste korhoenders van ons land bevinden? Grijp je in of laat je zeldzame soorten verdwijnen?

Niet ingrijpen, tenzij

Natuurmonumenten is uiterst terughoudend bij het nemen van maatregelen om de ene soort te bevoordelen ten opzichte van de andere. Het uitgangspunt is dan ook: niet ingrijpen, tenzij hele bijzondere diersoorten verdwijnen. Als een vos een bedreiging vormt voor een levensvatbare populatie van een bedreigde soort als de grutto in een gebied, wordt eerst gekeken of het mogelijk is om de vos te weren. Een voorbeeld daarvan is het verwijderen van struiken in een weidevogelgebied.

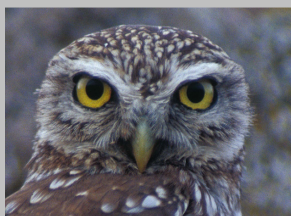
Pas als het weren van vossen niet lukt, wordt ertoe overgegaan om de vos te doden. Dat gebeurt door middel van afschot. Als er geen bedreigde soorten in het spel zijn of als er maatregelen kunnen worden genomen om vossen te weren, staat Natuurmonumenten het doden van vossen niet toe. Slechts in 21 van de 350 natuurgebieden van Natuurmonumenten worden maatregelen tegen vossen genomen. Dit beleid is afgestemd met en goedgekeurd door de Verenigingsraad van Natuurmonumenten, waarin onze 830.000 leden vertegenwoordigd zijn.

Zwarte piet

De vos wordt in sommige kringen sinds jaar en dag als een schadelijke soort gezien. Die bedenkelijke reputatie vindt Natuurmonumenten niet terecht. Het vergt weliswaar enige inspanning, maar het is mogelijk om vossen te weren bij kleinvee. En het verdwijnen van de grutto ligt niet in de eerste plaats aan de vos, maar vooral aan de intensieve manier waarop tegenwoordig landbouw wordt bedreven. Uit onderzoek bleek enkele jaren geleden dat de vos slechts voor een klein deel verantwoordelijk is voor de achteruitgang van weidevogels. Kraaien, reigers en huiskatten blijken namelijk ook wel van een kievitseitje of gruttokuiken te houden. Ondanks de uitkomst van dit onderzoek verleende het ministerie van LNV destijds onder druk van een meerderheid in de Tweede Kamer een landelijke vrijstelling voor het doden van vossen. Daar is Natuurmonumenten het niet mee eens. In bepaalde gebieden zijn vossen schadelijk, maar daarbuiten helemaal niet. De vos krijgt ten onrechte de zwarte piet toegespeeld.

desteenuil

inmiddenbrabant

**Nieuws,
verslagen en
achtergronden
van de steenuil
in het
werkgebied
Midden-Brabant**

Jan van Rijsewijk

De steenuil in Brabant

Aangestuurd door Brabants Landschap zijn nu bijna 50 werkgroepen, ieder op hun eigen wijze bezig met de bescherming van de steenuil in Brabant. Nestkasten worden gehangen, schoongemaakt, gerepareerd en ook wel verhangen. Nieuwe locaties worden opgespoord, dit dmv contacten met bewoners en met de inventarisatie in het voorjaar. Op verschillende fronten wordt gewerkt aan de biodiversiteit in Brabant, vooral in gemeenten die de steenuil hebben geadopteerd als ambassadeur. Ook brengen vrijwilligers gastgezinnen op de hoogte van de verschillende subsidiemogelijkheden voor aanplant rondom hun erf.

Exacte cijfers over de steenuilen zijn er deze periode nog niet. Ik heb gehoord dat er hier en daar grote verschillen waren in nestsuccessen. Bij onze eigen groep Tilburg, maar bijvoorbeeld ook groep Oss waren de resultaten minder, terwijl groep De Kempen en De Beerzen prachtige resultaten hadden met stijgingen tot wel 50%!

Het afgelopen voorjaar waren er bijna geen muizen waardoor veel roofvogels en uilen niet eens met broeden zijn begonnen. De steenuilen echter hadden een opvallende meevaller; in mei zaten op veel plaatsen in

Brabant ongekende aantal meikevers. De nestkasten lagen vol met een vloertje meikevers en veel hebben dan ook hun jongen groot kunnen brengen.

Voorlopig gewoon doorgaan met het werk.
Biotoopverbetering voorop!

Er kan maar één iemand het werk doen!

Krantenartikel dat verscheen in
Eindhovens Dagblad.....

Steenuil nieuwe troef in strijd woningbouw

door Jens Verhagen

.....
Middelbeers: De aanwezigheid van steenuilen in de stallen aan de Kuikseindseweg in Middelbeers is een nieuwe tegenslag voor de gemeente Oirschot. De leegstaande stallen zouden als onderdeel van een Ruimte voor ruimteplan plaatsmaken voor tien woningen, maar door bezwaren van omwonenden ligt het bestemmingsplan nog steeds bij de Raad van State. Maar al zou het plan goedgekeurd worden, er mag dus nog niet gestart worden met de bouw. De steenuil staat namelijk op de lijst van beschermde diersoorten. De gemeente moet op zoek naar een andere locatie voor de uilen. „We willen de dieren snel onderbrengen, dan kunnen we gaan slopen zodra het bestemmingsplan definitief is”, zegt een woordvoerder van de gemeente. „We zijn bezig om in hetzelfde gebied iets te realiseren voor de uilen.” Wanneer er uitsluitel komt over een nieuwe locatie is nog niet bekend. De woningbouw aan de Kuikseindseweg is al jaren een punt van discussie. Het agrarische bedrijf dat plaats moet maken voor woningen werd twee keer uitgekocht, een keer door de gemeente en nog eens door de provincie. De bouwpercelen moeten deze investering terugverdienen. Omwonenden zijn fel tegen het project en hebben zich verenigd onder de noemer 'Vrij Uitzicht WatergangBZ140'. De bewonersvereniging vindt dat de gemeente afwijkt van de uiterste bebouwingsgrens, waardoor zij hun uitzicht kwijt raken. De bewoners zijn ook degenen die, samen met de werkgroep Landschap en Natuur De Beerzen, de aanwezigheid van steenuilen in de stallen aan de kaak stelden.

Jochem Sloothaak is coördinator
soortenbescherming bij Brabants Landschap.
Hans Smulders wees hem op nevenstaand
krantenartikel en Jochem zegt hierover:

“Het lijkt er natuurlijk op dat de gemeente netjes gaat compenseren om te voldoen aan de ontheffingseisen. Dat zou in principe goed uitpakken voor de uiltjes. Toch ben ik om twee redenen niet zo blij met dit artikel.

- 1. De titel waarin wordt gezegd dat de steenuil een 'nieuwe troef' is, zorgt natuurlijk voor een slechte naam voor dit toch al 'planologische lastige' vogeltje. Ik was hier al bang voor. De aanwezigheid van een steenuil mag in mijn ogen nooit misbruikt worden als argument om een bouw tegen te houden. Dat het nu een nieuwe troef is wijst erop dat dit aspect nu een andere poging is om de bouw tegen te houden. Hopelijk schaadt dit het imago van het uiltje niet verder, blijft het draagvlak voor het plaatsen van nestkasten of biotoopverbeteringen onder boeren en buitenlui groot genoeg en blijkt dat ik me onnodige zorgen maak.*
- 2. Ook het feit dat ze 'de dieren snel willen onderbrengen' vind ik echt een teken van onkunde. Een steenuil ergens onderbrengen.... ging het maar zo eenvoudig. Je kunt natuurlijk weer nestkasten gaan plaatsen in de nabije omgeving, maar het is beter om hier eerder mee te beginnen. Dan kan de uil wennen aan de alternatieve nestplaatsen en is de kans dat hij overstapt groter. Ook hierbij hoop ik dat er voldoende compenserende maatregelen worden getroffen”.*

.....en waar onze werkgroep, samen met Hans, het helemaal in kunnen vinden.

Werken aan biotoopverbetering loont!

Anita van Dooren

Steenuilengroep Oisterwijk
Biotoopverbeteringsproject: John Rozema en Anita van Dooren

Het aanbieden van nestkasten alleen is niet genoeg om de steenuil te behouden voor de toekomst. Daarom proberen we vanaf het begin af aan al mensen warm te krijgen om iets in hun omgeving te doen ter verbetering van het biotoop van de steenuil. Er zijn tegenwoordig tal van subsidies in het leven geroepen, die het voor erfbewoners aantrekkelijk maakt om ook echt wat te doen. Er bestaan zelfs zoveel regelingen dat we zelf soms door de bomen ook het bos niet meer zien, en het eind is nog niet in zicht!

Brabants Landschap

Veelal werken we samen met Brabants Landschap. We vragen de erfbewoners -als we er toch zijn- of ze interesse hebben in het plaatsen van landschapselementen zoals het zetten van hoogstam fruitbomen, houtwallen, knotwilgen, kikkerpoelen, houtranden enz. Zo zijn er vele aanvragen gedaan. Het kost ons meestal weinig moeite om mensen hiertoe te bewegen. We merken vaak dat de mensen niet echt op de hoogte zijn van deze mogelijkheden, men weet zelf de weg naar subsidies niet te vinden:

Groen Blauwe Diensten

Niet alleen Brabants Landschap biedt mogelijkheden tot biotoopverbeteringen met subsidies. We zijn een hele poos bezig geweest met Groen Blauwe Diensten. Maar dit kwam ondanks de goede wil en besprekingen met de gemeente eerlijkheidshalve gezegd niet echt goed van de grond wegens het ontbreken van een veldcoördinator. Mensen hadden wel oren naar de aantrekkelijke regeling, maar door lange voorbereidingstijd, bureaucratische rompslomp, of zelfs beperkende regeltjes haakten mensen af. Voor onszelf was het dan ook moeilijk om optimistisch te blijven voor iets wat veelbelovend leek. Maar wie weet, er is intussen een veldcoördinator aangesteld dus misschien komt het alsnog van de grond.

Erfbeplantingproject “Planten Nu!”

De gemeente Oisterwijk ging eind 2009 van start met het erfbeplantingproject “Planten Nu!”

Het project “Planten Nu!” is van toepassing op het gebied “Leemkuilen- Vennen”. De regeling “Planten Nu!” stimuleert de aanleg van landschapselementen in de “Leemkuilen- Vennen”. Binnen het project vergoedt de gemeente Oisterwijk, (ook weer in samenwerking met Brabants Landschap), de totale kosten van aanleg van autochtone beplanting op het erf; van ontwerp tot aanplant. Met als enige voorwaarde dat de beplanting minimaal 10 jaar in stand blijft.

Wij zijn voor deze laatste regeling in november en december 2009 actief de boer op gegaan om mensen te benaderen om hiervan gebruik te maken. Daarnaast deed Projectbureau Orbis, met wie we goede contacten onderhielden hetzelfde. Enige haast was geboden omdat het project op 1 januari 2010 weer afliep. De snelle aanpak beviel ons goed en het succes was groot. Dat bleek uit het feit dat het geld vrij snel op was, de interesse was groter dan het budget.

Foto: Ad Sprang

Woensdag 10 februari werd uiteindelijk de laatste boom van het project 'Planten nu' door wethouders Joop van Hezik en Lambert van den Bosch van de gemeente Oisterwijk geplant bij een van onze kastenhouders Dré van Hal in Heukelom. Tijdens de bijeenkomst bleek nog eens hoe succesvol dit project is geweest. Vanaf november 2009 tot februari 2010 is er op diverse plaatsen veel geplant.

Het voorwerp dat Dre van Hal op de foto in zijn handen heeft is een symbool van de Duurzame Driehoek. Hierin zit €350,-. Op deze award zet je je plan van aanpak, en als je plan realiseert krijg je het beloofde bedrag. Wethouder van Hezik noemde dat de Steenuilenwerkgroep Oisterwijk ook voor zo'n afspraak in aanmerking kon komen. Dus als we plannen hebben om iets te ondernemen, kunnen we dit op die manier krijgen. (dat laten we ons natuurlijk geen twee keer zeggen!)

Dat de steenuil gebaat is bij biotoopverbeteringen blijkt wel uit de praktijkervaringen van de steenuilenwerkgroep. Enthousiaste erfbewoners in 't Oisterwijkse deden er de laatste jaren al alles aan om de steenuil van nature naar hun erf te lokken. Hoogstam fruitbomen, houtwallen, takkenmijten, knotwilgen en nog veel meer. De mooiste beloning, als een waardering voor al deze inspanningen, leek te komen van onze favoriet zelf. Dit najaar nam één steenuiltje (maar mogelijk ook een tweede) zijn intrek in een van de kasten die we op dit erf hebben hangen. Dus wie weet wat hier nog meer van komt!

steliëvoor?

Hoe lang ben je al lid van de vogelwerkgroep?

Nog lang niet zo lang als de meeste leden. Ik weet het niet precies maar omstreeks 2005 ben ik lid geworden van de vogelwerkgroep.

Wat was de rede om er bij te gaan?

Tijdens (bos)wandelingen hoor je altijd vogels zingen en ik wist nooit welke vogel. Dit heeft mij doen besluiten om deel te nemen aan de cursus 'Vogels herkennen' die in Udenhout gegeven werd. Erg interessant maar aan deze cursus kwam een eind en er was geen vervolg. Hierna heb ik een algemene goencursus gevolgd bij IVN in Tilburg. Ook leuk maar mijn voorkeur ging toch uit naar vogels. Toen zag ik een advertentie van de vogelwerkgroep waarin een vogelcursus werd aangekondigd. Daar heb ik me voor aangemeld en heb de cursus, welke door Wiel en Peer werd gegeven in het Groot Speyk in Oisterwijk, met veel plezier beleefd. Ik heb aan deze cursus ook leuke contacten onderhouden met cursisten die inmiddels geen lid meer zijn van onze vereniging.

Wat houdt je bij de werkgroep?

Vooral het gevoel om samen met andere leden met de vogelwereld bezig te zijn. Verder de lezingen tijdens de ledenvergadering zijn erg leuk en je steekt er veel van op.

Heb je een taak binnen de werkgroep?

Sinds vorig jaar ben ik secretaris van de vogelwerkgroep. Verder ben ik coördinator van de inventarisaties van een aantal vogelsoorten die door onze vereniging worden geïnventariseerd.

Wat vind je van de maandvergaderingen?

Een beperkt aantal leden neemt deel aan de vergaderingen. Het zijn bijna altijd dezelfde gezichten en dat is jammer. Mede gezien het feit dat er meestal na afloop van de vergadering een lezing wordt gegeven door specialisten. Deze lezingen zijn zonder uitzondering erg interessant en leerzaam. Als er onverhoopt geen lezinghouder aanwezig is kunnen we altijd een beroep doen op Jan van Rijsewijk met een vogelquiz.

Naam
Peter van Gestel

Leeftijd
56

Woonachtig
Udenhout

Beroep
Engineer

Getrouwd met
Regine

Kinderen
Rob 31
Yvette 28

Zou je dingen anders willen zien en zo ja welke?

Ik zou graag zien dat veel meer leden zich actief inzetten voor activiteiten die door de vereniging georganiseerd worden. Ik realiseer mij natuurlijk wel dat we allemaal vrijwilligers zijn en dat we maar beperkt tijd hebben in deze drukke wereld maar mijn ervaring is dat je enorm veel voldoening kunt vinden als je actief deelneemt.

Wat vind je van de Peregrijn?

Er is met de introductie het doel gesteld om een kwaliteitsblad te realiseren. Ik vind dat dit is gelukt. Met plezier lees ik de artikelen.

Ben je veel in het veld?

Voor mijn gevoel te weinig. Ik probeer vooral in het voorjaar als de zomergasten terug keren zoveel mogelijk in het veld door te brengen. Tevens ben ik in 'het veld' tijdens het inventariseren van scholekster, huiszwaluw, steenuil en het tellen van klapekster en natuurlijk de kraaiachtigen.

Welk gebied bezoek je het meest?

De Brand in Udenhout.

Wat is je mooiste vogelervaring?

Dat zijn er inmiddels heel veel. Vroeg in het voorjaar liep ik langs de rietvelden in de Brand toen ik de Blauwborst hoorde. Ik hurkte in het riet en de blauwborst kwam twee meter bij mij vandaan op een rietstengel zitten en begon te zingen. Ik keek omhoog en zag een strak blauwe lucht met verder alleen de vrijstaande rietstengel en de zingende blauwborst. Ik had m'n fotocamera niet bij me maar dit plaatje had zeker niet misstaan op www.birdpix.nl

Hoe zie je de natuur in Nederland over 20 jaar?

Is voor een belangrijk deel afhankelijk hoeveel geld naar natuurontwikkeling gaat. In deze moeilijke tijden zal ook hier de broekriem aangehaald worden. Gelukkig hebben we prachtige natuurgebieden in Nederland waar we met z'n allen zuinig op moeten zijn zodat de kinderen van onze kinderen hier ook van kunnen genieten.

Wat is je favoriete vogel?

Ik heb niet echt een favoriete vogel. Zangvogels en roofvogels hebben mijn voorkeur.

Welk seizoen is voor jou belangrijk?

Het voorjaar is voor mij het belangrijkste seizoen. De natuur komt dan echt weer tot leven en de vogels zingen hun hoogste lied.

Kun je je beroep wat duidelijker omschrijven?

Het bedrijf waar ik werk houdt zich bezig met het repareren van onderdelen van vliegtuigmotoren van de grotere verkeersvliegtuigen. Ik ben werkzaam op de afdeling engineering waar ik reparaties op onderdelen ontwikkel. Het is niet zo dat op ons bedrijf hele motoren binnen komen maar delen hiervan, bijvoorbeeld een compressor of een turbine, maar meestal ontvangen we losse onderdelen. Deze worden schoongemaakt, geïnspecteerd en vervolgens gerepareerd en getest.

Hierbij maken we gebruik van hoogwaardige technieken. De toleranties zijn vaak klein en de kwaliteitseisen die aan de onderdelen worden gesteld liggen erg hoog.

Hoe besteed je jouw vakantie?

Wisselend. In de winter een weekje op de ski's. In de zomer een stedentrip in of op de fiets door Nederland. Mijn broer heeft gedurende 10 jaar in Portugal gewoond. Tijdens zijn verblijf en ook hierna zijn we regelmatig in dit prachtige land op vakantie geweest.

Wat doe je in je vrije tijd nog meer?

Fietsen met vrienden. Knutselen in mijn tuin en garage. Ook voer ik regelmatig werkzaamheden uit voor de vogelwerkgroep.

Heb je nog meer hobby's?

Natuurprogramma's kijken op TV en internet sites bezoeken over de natuur in het algemeen en vogels in het bijzonder.

Wat is je favoriete boek of tijdschrift?

Van huis uit ben ik niet zo'n lezer. Sinds een tijd ben ik geabonneerd op het tijdschrift Quest. Hierin staat vaak leuke en interessante artikelen.

Wat is je favoriete vervoersmiddel?

Natuurlijk m'n fiets. Ik fiets al mijn hele leven. Vroeger naar diverse scholen en al 33 jaar naar mijn werk. Zomer en winter, weer en wind.

Open vraag.....wil je nog iets kwijt?

Ik zou graag zien dat meer leden zich actief zouden inzetten voor onze vereniging.

Nieuwe
rubriek

Wiel Poelmans

Literatuur

Bijlsma R., Hustings F. & Camphuysen C. 2001. Algemene en schaarse vogels van Nederland (Avifauna van Nederland 2) GMB Uitgeverij/ KNNV Uitgeverij, Haarlem/Utrecht.

Mullarney K., Svensson L., Zetterström D. & Grant P. 2002. ANWB Vogelgids van Europa. ANWB BV Den Haag.

Porter R., Christensen S., Willis I. & Nielsen B. 1982. Vliegbeelden van Europese roofvogels. KIM Natuurboeken BV, Baarn.

Swaen A.E.H. 1937 De Valkerij in de Nederlanden. Thieme, Zutphen.

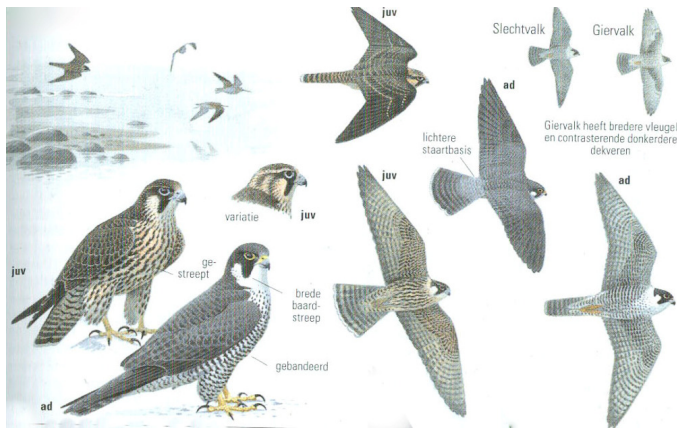
desLECHTVALK inmiddenbrabant

falco peregrinus

Herkenning

Valken zijn door hun (vrij) spitse vleugels te onderscheiden van de meeste andere roofvogels. De Slechtvalk is een middelgrote valk met een vrij korte staart. Van de vleugels is de armvleugel relatief kort en breed. De smallere handvleugel loopt uit in spitse punt. Hierdoor heeft de Slechtvalk een karakteristiek vliegbeeld. De vlucht is krachtig vergeleken met Torenvalk. Tijdens de jacht kan de snelheid tot 200 km/uur oplopen. De vogels gaan dan vaak vanaf een grote hoogte in een stootduik met samengevouwen vleugels achter hun prooi (duiven of andere vogels) aan.

Adulte vogels hebben leigrijze of donker grijze bovendelen. De staart is voorzien van smalle banden. De witte onderdelen zijn donker gebandeerd. Het koppatroon is kenmerkend met witte wangen die contrasteren met de donkere bovenkop en brede baardstreep. De onvolwassen vogels hebben donkerbruinige bovendelen en een donker gestreepte onderzijde.

Slechtvalk (Uit: ANWB Vogelgids van Europa, Mullarney *et al.*)

Ontwikkelingen

Tot 1950 was de Slechtvalk een vrij algemene wintergast en doortrekker. Op een aantal plaatsen in Noord-Brabant werden Slechtvalken gevangen voor de valkerij. De historische kaart uit 1837 vermeldt voor de Groote Heide bij Soerendonk zelfs een 'plaats voor de Valken Vangst'. Volgens Swaen (1937) werden er te Loon op Zand in het najaar van 1898 niet minder dan 25 Slechtvalken gevangen. Na 1950 daalde het aantal in de winter enorm. De Slechtvalk werd een uitgesproken zeldzaamheid. De dalende trend speelde in heel Europa. Door het ongebreidelde gebruik van DDT en andere resistente pesticiden in de landbouw in de jaren vijftig en zestig, stortte de

Europese populatie in elkaar. Na verbod van deze middelen nam het aantal broedvogels in Europa en daarmee het aantal wintergasten in Nederland, weer geleidelijk toe.

Broedende Slechtvalken

Historische gegevens over broedgevallen van de Slechtvalk in Nederland zijn schaars (Bijlsma *et al.* 2001). Uit de eerste helft van de vorige eeuw zijn enkele gevallen bekend van de waddeneilanden. In de jaren vijftig en zeventig zijn er een of enkele broedparen op de Veluwe aangetroffen. Deze vogels broedden op oude roofvogelnesten. Het broedbestand zal in die tijd ongetwijfeld uiterst klein zijn geweest.

Daarna was het een tijd stil.

De verrassing was groot toen de soort in 1990 opnieuw in Nederland als broedvogel opdook. Een paartje bezette een nestkast op de koeltoren van de Clauscentrale bij Maasbracht en bracht één jong groot. Ook de jaren daarop broedde dit paar succesvol op de toren. Vanaf 1996 nam het aantal broedparen geleidelijk toe in Nederland. Al snel had de Slechtvalk Noord-Brabant gevonden. Sinds 1998 broedt er een paar op Amercentrale bij Geertruidenberg. Een tweede paar vond in 1999 zijn weg op het Industrieterrain Moerdijk. Vorig jaar broedde er voor het eerst een paar op een oud kraaiennest in een hoogspanningsmast bij de zinkfabriek van Budel. Er zijn momenteel twaalf broedplaatsen bekend uit de provincie (zie kaartje), waarvan één in Midden-Brabant (Westpoint Tilburg). De kans is groot dat er dit jaar ook in Den Bosch (provinciehuis) gebroed gaat worden. Dagelijks bezoekt een paartje de nestkast op het dak.

Verspreiding broedgevallen Slechtvalk in Noord-Brabant

De conclusie kan alleen maar zijn dat het goed gaat met de Slechtvalk. Het aantal paren in Noord-Brabant zou gemakkelijk boven de twintig kunnen uitkomen. Dat is goed nieuws in een tijd dat rode lijsten alleen maar langer worden.

13 maart 2010
door Marcel Morel

*Op 13 maart vertrokken we met 9 cursisten, wederom onder de leiding van Wiel, naar de Biesbosch. Het weer was tamelijk koel. Opeens kwam er een groep van een stuk of tien **putters** aangevlogen. Een mooi gezicht die vliegende gele stipjes tegen de achtergrond van een bruine akker. Een zeearend hebben we helaas niet waargenomen. Wel heel speciaal was vlakbij minutenlang in de telescoop een badderende **torenvalk** (jong mannetje volgens Wiel) te zien. Een grote groep **rietgorzen** kruiste ons pad evenals zes reeën op een uitgestrekte akker. Daarnaast honderden **grutto's** waaronder de **IJslandse grutto** en meerdere **pijlstaarten**. Het was een zeer geslaagde ochtend, waarbij we ook goed hebben kunnen zien op welke wijze ter plaatse nieuwe natuur is ontstaan. Een waar vogelparadijs. Op naar de volgende excursie. Wel graag iets warmer dan svp.*

De Biesbosch

- Spieringpolder
- Polder Hardenbroek

In deze periode biedt de Biesbosch rust en voedsel aan tienduizenden watervogels zoals nonnetje, grote zaagbek, brandgans en kolgans. Hoge waterstanden betekenen wel een probleem voor de reeën, omdat hun buitendijkse leefterrein overstroomt.

Je ziet ze dan in groepen op de polderkaden staan. Roofvogels gebruiken de Biesbosch graag als winterverblijf. De laatste jaren overwinteren er zeearenden in het gebied.

partyrestaurant

De Nieuwe Hoef

Welkom
en geniet
van de
rust en
de ruimte

Midden op een van de mooiste landgoederen van de stichting Het Noord- Brabants landschap, tussen Goirle en Poppel, ligt aan het eind van een door prachtige beuken omzoomde oprijlaan, party restaurant De Nieuwe Hoef.

De Nieuwe Hoef | Gorp a/d Ley 1 | 5081 NZ Hilvarenbeek | T: 013 534 5675 | info@nieuwehoef.nl

SWAROVSKI

Al vele jaren zijn wij het adres voor **Swarovski** verrekijkers, Spottingscopes en toebehoren.

Met gedegen advies en eindeloos geduld staan we u terzijde in uw keuze voor het juiste **Swarovski** produkt.

Een produkt dat beschouwd mag worden als de "Rolls Royce" onder de optiek. De "EL-serie" bijvoorbeeld wordt op 140 punten op kwaliteit gecontroleerd. Daardoor ontstaat een produkt waarop met een gerust hart 30 jaar garantie wordt gegeven (10 jaar bij spotting scopes)

SWAROVSKI OPTIK DIGISCOPING

Dankzij de DCA, DCB en TLS800 gaat voor u de fascinerende wereld van SUPER-TELE-FOTOGRAFIE open.

Met gemak haalt u uw moelzaam te benaderen object 40,..50,..60 maal dichterbij. Vogels en wild fotograferen was nog nooit zo gemakkelijk.

Met 30 jaar ervaring in fotografie kunnen wij u uiteraard een schat aan informatie en adviezen verstrekken, waardoor goede resultaten meteen haalbaar zijn.

Het assortiment van **Swarovski** omvat meer dan 25 kijkers en telescopen.

